

BOOK ABSTRACT

THE GREEN TREE PYTHON & EMERALD TREE BOA THEIR CAPTIVE HUSBANDRY AND REPRODUCTION

Ron Kivit & Stephen Wiseman. Kirschner & Seuffer Verlag.

ISBN: 3-9804207-3-6

CORALLUS CANINUS; EEN NATUURLIJKE HISTORIE

Ondanks het feit dat de hondskopboa bijna alleen hoog in bomen onder het bladerdak voorkomt, is zij ook eens zonnebadend op de grond in het volle zonlicht aangetroffen (Duellman 1978); een ongewone tijdsbesteding voor een nachtactief dier!

De hondskopboa wordt vaak langs rivieren aangetroffen. Misschien zegt dit meer van de jagers op deze dieren die langs de rivieroever het binnenland intrekken, dan over het leefgebied van de dieren zelf. Bij importeurs werden in verhouding meer vrouwtjes dan mannetjes aangetroffen. Dit leidde tot de veronderstelling, dat bij *Corallus caninus* de ratio vrouwtjes / mannetjes in het voordeel van de eerste uitvalt. Een mogelijke verklaring is echter, dat zwangere vrouwtjes een hogere verkoopwaarde hebben en daarom in periodes van voldoende aanbod eerder geïmporteerd worden dan mannetjes. Een andere mogelijkheid is, dat vrouwtjes in verhouding meer tijd in lagere gedeelten doorbrengen en daardoor makkelijker te vangen zijn. Op basis van gegevens over voortplanting in gevangenschap lijkt het dat beide seksen in gelijke verhoudingen voorkomen.

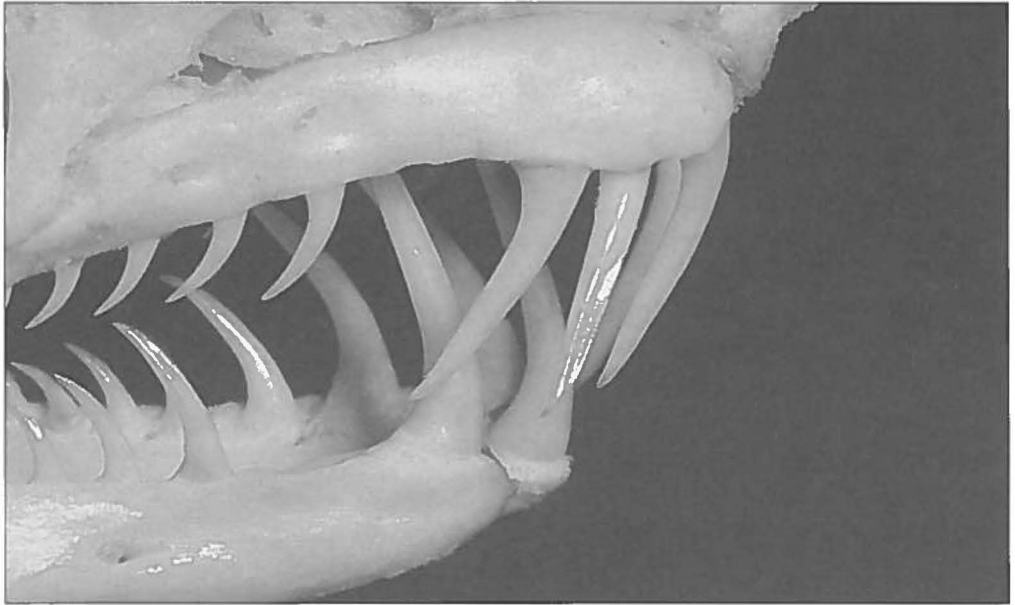
De meest recente beschikbare bevolkingsdichtheidsgegevens door Schulte (1988) veronderstellen één

Corallus caninus op elke 2.7 km². Dit is een voorlopige schatting die (nog steeds) aanvullende onderbouwing behoeft met gegevens over de mobiliteit van deze soort. Schulte (1988) veronderstelde ook, dat vervolging van deze slang vanwege de overeenkomsten in het uiterlijk met de in potentie dodelijke groefkopadder *Bothriopsis bilinea* een reden van bezorgdheid is. Het verspreidingsgebied van beide slangen komt grotendeels overeen en over het algemeen overheerst de filosofie 'in geval van twijfel eerst doden, daarna pas vragen stellen'. Overdag, liggend op takken met het hoofd gracieus rustend op haar windingen, ziet ze er meer decoratief uit dan dodelijk. Als de nacht valt maakt dit effectieve roofdier de windingen wat losser, hangt met het hoofd omlaag en wacht, in hinderlaag, op een voorbijkomende, potentiële prooi.

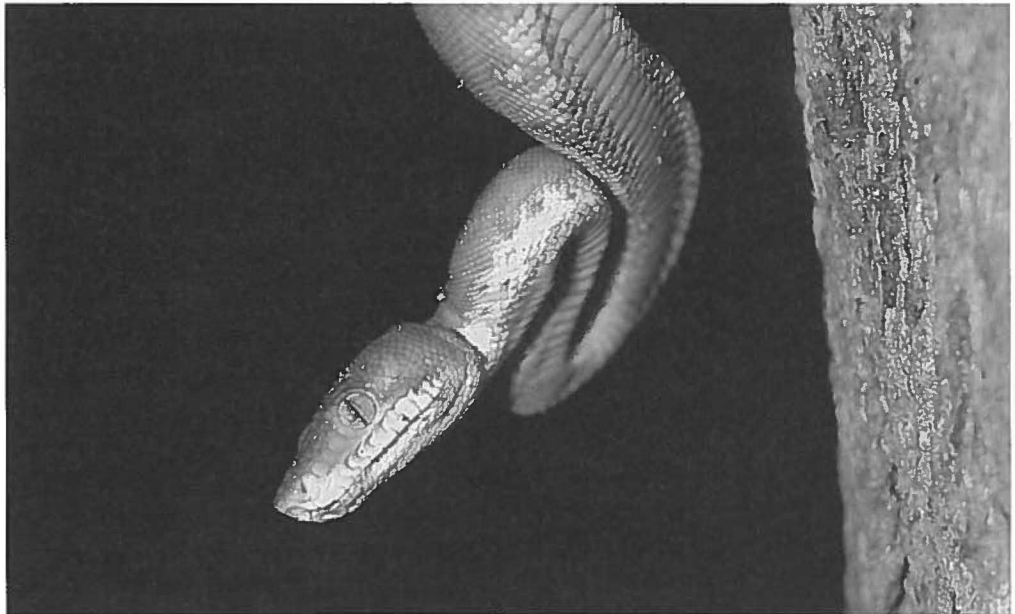
Omdat de hondskopboa hoog in het bladerdak voorkomt, is het makkelijk te accepteren dat ze leeft op een dieet van vogels en mogelijk vleermuizen. Met haar lange voortanden spietst ze een voorbijvliegend dier en doodt het snel door wurging.

Observaties in de vrije natuur hebben aangetoond, dat zoogdieren, meest boombewoners, de primaire voedingsbron zijn. Henderson (1993b) ontdekte bij tien van de elf gevangen hondskopboa's, dat de maaginhoud bestond uit zoogdieren, waarbij een rijstrat (*Oryzomys [Oecomys] bicolor*) hoog op het menu stond. Interessant gegeven was, dat de kleinste slang (38 cm van kop tot staartwortel) een gekkoachtige hagedis (*Thecadactylus rapicauda*) gegeten had. Dit kan erop

Corallus caninus heeft lange scherpe voortanden; deze tanden maken het mogelijk om vliegende prooidieren te vangen.

Een hondskopboa in zijn typische jaaghouding.

Corallus caninus is een excellent klimmer, zelfs dikke, verticale boomstammen zijn geen enkel probleem (Panguana, oost Peru)

duiden dat jonge dieren een voorkeur hebben voor hagedissen. Ook bestaat de mogelijkheid dat het toeval is en het dier prooien eet van verteerbare afmeting.

Corallus Caninus spendeert vele uren aan het wachten op prooien vanuit een hinderlaag maar is ook in staat om actief te jagen. Ze jaagt, gebruik makend van haar zicht, en, nog belangrijker, haar infrarood orgaan. Dit orgaan ligt in hittegevoelige putjes die tussen de bovenkaakschubben. Tijdens de jacht beweegt ze zich langzaam over de takken heen, waarbij ze zowel boven als onder zichzelf zoekt naar endotherme (warmbloedige) prooidieren. Met de hittegevoelige organen is ze in staat om temperatuursveranderingen waar te nemen van 0.026 °C (Bullock & Barrett 1968)!

Binnen het voedselnetwerk daarentegen, geldt de regel, wat eet kan gegeten worden! Alleen van een adelaar (*Morphnus guianensis*) is aangetoond dat deze *Corallus caninus* eet. Veldonderzoek zou de lijst zeker langer maken: kleine vleesetende zoogdieren zullen zo af en toe van dit slangenvlees genieten. Van sommige primaten is met zekerheid bekend dat ze opgewonden samscholen om deze slangen, niet om ze te doden, maar om de aandacht te trekken, misschien wel met fatale gevolgen.

Een gezonde hondskopboa jaagt veel en vermijdt roofdieren en ziekten. De volgende logische stap voor dit dier om een partner te vinden en zich voort te planten. Zoals veel andere boa-soorten schijnt het dat de paarperiode seizoensgebonden is, met een voorkeur voor de maanden december en april. In het wild zijn zwangere vrouwtjes in alle maanden van het jaar aangetroffen. Met een zwangerschapsduur van zo'n zes maanden is het echter moeilijk om te beoordelen wanneer het dier bevallen zal. De begrippen 'levend-barend' of 'geboren worden', worden in de omgangstaal veel gebruikt. Beide uitdrukkingen zijn echter misleidend en niet correct. *Corallus caninus* legt in tegenstelling tot *Morelia viridis* geen eieren, maar is eierlevendbarend. De wetenschappelijke term daarvoor is 'ovovivipaar' (levende jongen geboren laten worden). Volgens Petzold (1984) is het nog beter om van 'viviopaar' te spreken. De pasgeboren jongen moeten al snel, zonder ouderlijke ondersteuning, op jacht om aan hun menu van kleine hagedissen en zoogdieren te voldoen. Hun kleuren zijn steenrood of roodgroen gemarmerd, wat hun extra bescherming geeft in de donkere gedeelten onder het bladerdak.

Vertaling: Gijs van Aken.

